

Vabljeni, da ob 30-letnici samostojnosti skupaj obudimo spomin na enega temeljev slovenske identitete in tako okrepimo narodno zavest.

Na razstavi so na ogled postavljeni začasni in redni bankovci pa tudi kovanci. Predstavljen je postopek izdelave papirja in njegovi zaščitni elementi. V avli si lahko ogledate knjižni fond numizmatične literature Knjižnice Laško.

Razstava bo odprta med delovnim časom Knjižnice Laško od 10. novembra do 10. decembra 2021. Strokovno vodenje bo vsako sredo ob 17. uri ob predhodni najavi na telefonsko številko 03/ 734-4300.

Na otvoritvi in ob obisku knjižnice je potrebno upoštevati veljavne predpise ter priporočila in usmeritve NIJZ.

Razstava je nastala v sodelovanju:

Knjižnica Laško vas vabi na ogled razstave

Radeče in tolar

ob 30. obletnici slovenskega tolarja

od 10. novembra do 10. decembra 2021 v Knjižnici Laško

8. oktober 1991 je v slovensko zgodovino zapisan kot dan rojstva naše prve in edine denarne enote doslej. Takrat je namreč slovenska skupščina sprejela zakon o denarni enoti Slovenije.

V obtok so bili izročeni začasni bankovci, s **30. septembrom 1992** pa se je začela uporaba rednih bankovcev slovenskega tolarja.

Zadnji bankovec redne serije 10.000 tolarjev je bil v obtok izročen šele 15. marca 1995.

Zaščitni papir, tako začasne kot tudi redne bankovce, so izdelovali v **Papirnici Radeče**, ki je pred tem že izdelovala papir za jugoslovanske dinarje.

Začasne bankovce, ki so jih v strogi tajnosti tiskali v Cetisu Celje, sta oblikovali Lotka Marvin in Cvetka Kozomara. Oblikovanje redne tolarške serije je prevzel Studio Znak z Milljenkom Liculom in Zvonetom Kosoveljem na čelu. Portrete zgodovinskih osebnosti za bankovce je izdelal Rudi Španzl, živalske reliefe za kovance pa Janez Boljka.

Bankovci so bili naisnjeni v londonski tiskarni Thomas de la Rue & Company, bankovec za 10.000 tolarjev pa v nemški tiskarni Giesecke & Devrient. Kovance so večinoma kovali v slovaški državni kovnici v Kremnici, manjšo količino pa tudi v madžarski kovnici Pecunia.

Letos 8. oktobra smo tako obeležili 30. obletnico slovenskega tolarja.

Ob tej priložnosti je **Matjaž Kukuruzovič**, predsednik Društva Evronumizmatikov Slovenije, pripravil poučno razstavo **Radeče in tolar**, ki je bila v septembru na ogled v Knjižnici Radeče, med 10. novembrom in 10. decembrom pa si jo je mogoče ogledati v Knjižnici Laško.

Matjaž Kukuruzovič je zbiratelj, odkar pomni, s sistematičnim zbiranjem pa se je začel ukvarjati prav ob slovesu od slovenskega tolarja, 1. januarja 2007. Od takrat poglobljeno zbira in raziskuje predvsem tolar pa tudi druga plačilna sredstva iz tolarškega obdobja.

V želji po širjenju poznavanja in zavedanja pomena tolarja za narodno zavest z veseljem deli svoje znanje.

Kot Radečan se je tokrat odločil za predstavitev tolarja predvsem z vidika papirja. Svojo prvo razstavo o tolarju, s katero je gostoval po slovenskih knjižnicah, je postavil že leta 2011 ob dvajseti obletnici slovenskega tolarja.

Iz govorov ob otvoritvi:

Matjaž Kukuruzovič, avtor razstave in predsednik Društva Evronumizmatikov Slovenije.

..."Pogovor z vsemi sodelujočimi je bil dovolj sproščen, saj je od nastanka tolarja minilo že dovolj časa in je lahko beseda tekla tudi o stvarih, o katerih pred časom nihče ne bi upal govoriti."...

..."Slovenski tolar je nekaj, na kar smo Slovenci in Slovenci lahko oziroma moramo biti ponosni, čeprav ni več v obtoku. Bil je zelo dobro izdelan, lep denar, naš denar. Mislim, da se vsi, ki se ga spomnimo, še vedno radi poistovetimo z njim. Upam, da vas bo razstava prijetno pobožala po duši in vam pomagala pri krepitvi zavedanja, česa smo Slovenci zmožni. Pomembna je naša odločitev, da želimo in hočemo stopiti skupaj."...

..."Pred 30 leti, ko so se vršile priprave na izdajo slovenskega denarja, so bile razmere še takšne, da je bilo potrebno delati vse v strogi tajnosti. Nekaj zaradi zunanjih okoliščin, nekaj pa tudi zaradi domačih, saj je bilo kar nekaj idej o bodočem slovenskem denarju."...

..."Vse je potekalo strogo zaupno. V Papirnici nas je le peščica vedela in o tem nismo govorili z drugimi delavci, kot le, da je papir za čeke ali bone. In dejansko je Cetus na njih natisnil bone, a to niso bili običajni boni, temveč prvi slovenski denar v samostojni Sloveniji."...

Matej Jazbinšek, direktor Knjižnice Laško

..."Brez zbirateljske vneme in požrtvovalnosti ter odnosa do razstavljenе tematike razstava, kot si jo lahko ogledamo v Knjižnici Laško, še zdaleč ne bi bila takšna, kot je. Lahko rečemo, da je postavljena z ljubeznijo."...

..."Ob koncu bi radi opozorili še na zanimivost, s katero lahko dodatno upravičimo, da razstava o tolarju sodi v prostore splošne knjižnice, katere osnovna naloga je sicer skrb za bralno kulturo. Izmed devetih različnih tolarških bankovcev, ki so z vrhunskimi portreti zgodovinskih osebnosti izpod čopiča slikarja Rudija Španzla umetniški unikum v svetovnem merilu, so namreč kar na štirih upodobljeni slovenski književniki: Trubar, Valvasor, Prešeren in Cankar."...

Tomaž Režun, direktor proizvodnje Radeče papir Nova, d.o.o. in župan Občine Radeče.

..."Ne glede na to, da smo leta 2007 tolar zamenjali za bolj univerzalni euro, je važno, da predvsem mlajše generacije živijo z zavedanjem, da je tolar pomemben del naše preteklosti ter da smo papir zanj izdelovali sami, v bližini, v radeški papirnici. Vesel sem, da se je društvo Evronumizmatikov Slovenije, na čelu z idejnim vodjo Matjažem Kukuruzovičem odločilo, da nam to zgodovino predstavi na tako transparenten in lep način."...

..."Želim pa si, da bi zavest o našem tolarju ostala močna in živa še v prihodnje."...